

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 219/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Patrikom Ozimaničom, Dúbravská cesta 2, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 71Ek/863/2024 zo 6. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Súčasne žiada, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej sa na okresnom súde vedie exekučné konanie pre vymoženie sumy 2 252,53 eur predstavujúcej výšku trov konania, a to na základe exekučného titulu – právoplatného a vykonateľného uznesenia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 10C/55/2016 z 9. decembra 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/33/2023-664 zo 7. februára 2024 (ďalej len „exekučný titul“). Sťažovateľka podala návrh na zastavenie exekúcie predovšetkým z dôvodu vadnosti podpisu oprávneného na plnej moci priloženej k návrhu na výkon exekúcie, z dôvodu nesprávnej formulácie výroku

o uložení povinnosti nahradiť trovy základného konania, ako aj z dôvodu, že exekučný titul mal byť nesprávne označený v návrhu na vykonanie exekúcie. Okresný súd uznesením z 29. júla 2024, vydaným vyšším súdnym úradníkom, zamietol návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie. Napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľky.

3. Okresný súd v reakcii na námietky sťažovateľky uviedol, že posúdenie platnosti a legitimity plnej moci bolo exekučným súdom riadne vykonané, a to ešte v období pred začatím exekúcie, t. j. v štádiu posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka nepreukázala tvrdené pochybnosti vo vzťahu k udelenej plnej moci, a ani v prípade ich preukázania by neboli spôsobilými privodiť zastavenie exekúcie. Oprávnená osoba je v návrhu na vykonanie exekúcie uvedená a označená správne a prípadné prekročenie oprávnení splnomocnenca je vzťahom medzi oprávneným a jeho zástupcom, a nie vzťahom medzi povinnou a oprávneným. Pokiaľ išlo o namietanú nesprávnosť formulácie výroku o uložení povinnosti sťažovateľke, okresný súd po jeho citácii z exekučného titulu skonštatoval, že výrok nemožno vyhodnotiť ako nejednoznačný alebo neurčitý; obsahuje presnú individualizáciu osoby oprávnenej aj povinnej, sumu, ktorá sa má zaplatiť, paričnú lehotu, ako aj označenie platobného miesta. Taktiež uviedol, že návrh na vykonanie exekúcie neobsahuje nesprávne označenie exekučných titulov ani iné vady tvrdené sťažovateľkou, ktoré by mali mať za následok zastavenie exekúcie. Ani neuvedenie rozhodnutia vo veci samej (v ktorom sa rozhodlo iba o nároku na náhradu trov konania, pozn.) nevyhodnotil okresný súd ako dôvod, ktorý by založil nevykonateľnosť exekučného titulu, pretože tento je bez ďalšieho spôsobilým aktom či podkladom na výkon exekúcie. V prípade exekučného titulu ide o samostatné rozhodnutie súdu o výške trov konania, ktoré obsahuje presnú individualizáciu osoby oprávnenej, povinnej, výšku uloženej povinnosti a lehotu na dobrovoľnú úhradu. Rozsudky, na ktoré poukazovala sťažovateľka, sú rozhodnutiami o nároku na náhradu trov konania, ktoré nie sú samostatne exekučnými titulmi a ani nie sú potrebné pre vedenie exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnuté uznesenie je nesprávne a nezákonné. Podľa jej názoru sa exekučné konanie vedie na základe nesprávneho, nezákonného a materiálne nevykonateľného exekučného titulu, a to z dvoch dôvodov.

5. Prvým dôvodom je nesprávne, v rozpore so zákonom a ustálenou súdnou praxou formulovaný výrok o náhrade trov prvoinštančného konania. Konkrétne má ísť o výrok rozhodnutia – rozsudku Okresného súdu Zvolen vo veci samej č. k. 10C/55/2016-311 z 3. októbra 2018 – v znení: *„Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v II. rade v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy“*. Nadväzne je potom nesprávny aj výrok vyplývajúci z exekučného titulu, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná k povinnosti zaplatiť úspešnému žalobcovi trovy konania. Dôvodom nesprávnosti je to, že tieto výroky nezodpovedajú zneniu § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a ustálene súdnej praxi, poukazujúc konkrétne na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 z 23. marca 2017. Okresný súd Zvolen neuviedol vo výroku rozsudku vo veci samej z 3. októbra 2018, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Zároveň v rozhodnutí o výške trov konania rozhodol o povinnosti (t. j. *„sťažovateľka je povinná“*), o ktorej už bolo rozhodnuté

v rozsudku vo veci samej (a nie len o výške náhrady trov konania). To má podľa jej názoru za následok nevykonateľnosť výroku rozhodnutia o náhrade trov prvoinštančného konania.

5.1. Sťažovateľka tiež namietala právomoc vyššieho súdneho úradníka (opätovne) rozhodovať o uložení povinnosti nahradiť trovy konania. Mienila tým to, že o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje sudca v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, t. j. v rozsudku. Vyšší súdny úradník už podľa zákona nemôže znova rozhodnúť o uložení povinnosti zaplatiť náhradu trov konania (t. j. „*sťažovateľka je povinná*“), pretože o nej už rozhodnuté bolo, a tým by rozhodoval „dvakrát o tom istom“. Vyšší súdny úradník má rozhodnúť už len o výške tejto náhrady, nemá už znova rozhodovať o tom, že jedna strana je povinná druhej strane zaplatiť danú náhradu trov.

6. Druhým dôvodom je vedenie exekúcie na základe neúplného exekučného titulu, keďže v exekúcii sa vymáha náhrada trov konania, avšak ako exekučný titul nebol označený ani priložený rozsudok vo veci samej (vrátane rozhodnutia o trovách odvolacieho konania), ale len uznesenie o výške náhrady trov konania. Rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania mali byť k návrhu na vykonanie exekúcie priložené, pretože obsahujú výrok, od ktorého je závislý výrok o výške trov konania, o ktorej mal rozhodnúť vyšší súdny úradník.

7. Okresný súd preto podľa názoru sťažovateľky porušil svoju povinnosť skúmať, či je exekučný titul formálne a materiálne vykonateľný, a pripustil vedenie exekúcie na základe nesprávneho, nezákonného a nevykonateľného výroku súdneho rozhodnutia a dokonca aj na základe neúplného exekučného titulu. Okrem toho, svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočne, presvedčivo a zrozumiteľne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým vo výsledku došlo k zamietnutiu jej návrhu na zastavenie exekúcie.

9. Na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

10. Vzhľadom na podstatu argumentácie sťažovateľky je potrebné tiež pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo

a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

11. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Po preskúmaní napadnutého uznesenia, ktorého podstata je zhrnutá v bode 3 tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že nezistil v dôvodoch napadnutého uznesenia takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v právnej úprave relevantnej v danej veci. Rozhodnutie okresného súdu (v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka), s ktorým sa súd ako s vecne správnym a zákonným stotožnil, obsahuje zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení exekučného poriadku týkajúcich sa posudzovania návrhu na zastavenie exekúcie v kontexte dôvodov zakladajúcich podľa názoru sťažovateľky jeho opodstatnenosť, s ktorou korešponduje logické a náležité odôvodnenie rozhodnutia prezentované v rámci právnych úvah konajúceho súdu. Tieto právne závery ústavný súd kvalifikuje ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia, čo svedčí o jeho ústavnej konformite.

13. Sťažovateľka vo svojom návrhu na zastavenie exekúcie s poukazom na doslovné znenie § 262 CSP namietala absenciu formálne správneho výroku rozhodnutia zaväzujúceho ju k povinnosti. Z tohto dôvodu považovala exekučný titul za nevykonateľný. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd vo vzťahu k takto vznesenej námietke skúmal spôsobilosť exekučného titulu, teda či ide o také rozhodnutie, ktoré disponuje vlastnosťou vykonateľnosti, t. j. potenciálnou možnosťou vymôcť judikovanú povinnosť i proti vôli povinnej osoby. Zaoberal sa teda formálnou a materiálnou vykonateľnosťou exekučného titulu. Pod formálnou vykonateľnosťou sa rozumie splnenie formálnych predpokladov na to, aby rozhodnutie mohlo byť označené za vykonateľné. Formálna vykonateľnosť rozhodnutia sa osvedčuje ako tzv. doložka vykonateľnosti, ktorou rozhodnutie opatrí príslušný orgán. Pod materiálnou vykonateľnosťou sa rozumie súhrn materiálnych znakov, ktoré zabezpečujú reálnu vynútiteľnosť práva obsiahnutého v exekučnom titule (v rozhodnutí súdu). Ide predovšetkým o taký enunciat (výrokovú časť) súdneho rozhodnutia, ktorý umožňuje vykonať exekúciu niektorým zo spôsobov uvedených v Exekučnom poriadku. Exekučný súd z tohto pohľadu skúmal, či účastníci označení v rozhodnutí skutočne existujú, teda či nejde o rozhodnutie voči *non* subjektu, ďalej či účastníci sú dostatočne individualizovaní a tiež či je vymedzený rozsah a obsah plnenia. Exekučný súd nie je spravidla oprávnený preskúmať vecnú správnosť exekučného titulu, teda zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu,

ktorý ho vydal. Rozsah prieskumnej činnosti súdu je obmedzený na to, či je exekučný titul vydaný orgánom oprávneným na jeho vydanie, či je exekučný titul materiálne a formálne vykonateľný a či sú oprávnený a povinný hmotno-právne legitimovaní z exekučného titulu.

14. Takýto prieskum okresný súd viedol ku konštatovaniu, že predložené rozhodnutie obsahuje presnú individualizáciu osoby oprávnenej, povinnej, výšku uloženej povinnosti a lehotu na dobrovoľnú úhradu, a teda je spôsobilým exekučným titulom, na podklade ktorého možno viesť exekúciu. Na tom nemôže nič zmeniť ani námietka sťažovateľky o tom, že exekučný titul neobsahuje presne takú formuláciu výroku o trovách konania, aká vyplýva z § 262 CSP, keďže obsahovo s ňou korešponduje. Formulačná nepresnosť vo forme nadbytočného spojenia „*sťažovateľka je povinná*“ pochádza zo základného konania (v ktorom sťažovateľka mohla túto nepresnosť namietat, pozn.), a celkom zjavne nespôsobuje neurčitosť či zmätočnosť exekučného titulu z hľadiska skúmaných premenných. Neprimeraný formalizmus pri posudzovaní exekučného titulu vyžadovaný sťažovateľkou a lipnutie na takých náležitostiach jeho výrokovej časti, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti a pre spotrebiteľov práva, by nebol v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

15. Rovnako záveru, že v prípade exekučného titulu ide o samostatné rozhodnutie súdu o výške trov konania, ktoré postačuje pre vedenie exekúcie, niet z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť. Argumentácia okresného súdu je priliehavá danej veci a ústavný súd nevidí žiaden ústavnoprávne relevantný dôvod na to, aby vstupoval svojou kasačnou právomocou do jeho rozhodnutia či akokoľvek korigoval alebo dopĺňal jeho dôvody. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je jeho úlohou „vylepšiť“ alebo „dovysvetliť“ odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ak nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť ústavnú konformitu záverov napadnutého rozhodnutia.

16. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením práv sťažovateľky. S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, totožnosť námietok sťažovateľky, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (a práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom sťažovateľky, resp. právo na úspech v konaní, ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky vrátane jej návrhu na vydanie dočasného opatrenia stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu